

Protocol indicatiestelling **huishoudelijke ondersteuning**

Gemeente Almere

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
2. VISIE OP TRANSFORMATIE	4
3. HET NORMENKADER	5
3.1. Wat is het doel van het normenkader?	5
3.2. De totstandkoming van het normenkader	5
3.3. Hoe werkt het normenkader?	6
3.4. Interpretatie van het normenkader	6
4. TOEPASSEN VAN HET NORMENKADER IN DE ALMEERSE SITUATIE	8
4.1. Het afwegingskader	8
4.2. Uitgangspunten voor huishoudelijke ondersteuning	9
5. INVULLING VAN HET NORMENKADER VOOR DE ALMEERSE SITUATIE	11
5.1. Context normenkader	11
5.2. Gemiddeld huishouden	11
5.3. Niet-gemiddeld huishouden	11
5.4. Uitgangspunten invulling van de resultaatgebieden	13
Bijlage 1: Nadere toelichting op de begrippen	15
Bijlage 2: Overzicht methodiek normenkader	17
Bijlage 3: Overzicht activiteiten normenkader	18
Bijlage 4: Frequenties basis en incidenteel	19
Bijlage 5: Toepassing normenkader	21

1. Inleiding

De gemeenteraad heeft op 23 mei 2019 een motie aangenomen om uiterlijk eind 2020 een protocol uit te werken voor indicatiestelling van de huishoudelijke ondersteuning. Het protocol moet voldoen aan de eis van onafhankelijk onderzoek en toetsing en moet zoveel mogelijk voldoen aan de Almeerse uitvoeringspraktijk.

Dit protocol biedt een normenkader op basis waarvan huishoudelijke ondersteuning kan worden geïndiceerd als maatwerkvoorziening via de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015). Het gaat hierbij nadrukkelijk om een kader, waarbij indien nodig alle basisactiviteiten kunnen worden geïndiceerd. Van de normen wordt afgeweken indien de situatie van de cliënt hier aanleiding toe geeft.

Uitgangspunt is dat de hulpvraag van de cliënt centraal staat, rekening houdend met onder andere de gezondheids- en leefsituatie. Het gaat te allen tijde om het leveren van maatwerk. Zo wordt een passende bijdrage geleverd aan de zelfredzaamheid van de cliënt, zonder dat hierbij de verantwoordelijkheid voor het eigen huishouden van de cliënt wordt overgenomen.

De basis voor dit normenkader is de methodiek zoals die door KPMG/HHM is ontwikkeld en die door de Centrale Raad van Beroep is geaccepteerd, mits op de juiste wijze toegepast. Naast het normenkader wordt in dit document ook aangegeven hoe de gemeente Almere invulling geeft aan het normenkader.

De Almeerse vertaling van de KPMG-/HHM-methodiek is tot stand gekomen in samenwerking en samenspraak met zorgaanbieders, de Adviesraad Sociaal Domein, het Breed Overleg Plus en de Onafhankelijke Cliëntondersteuning en heeft tot doel de dienstverlening aan de inwoners van Almere te verbeteren.

2. Visie op transformatie

De transformatie in het sociaal domein, de kanteling vanaf 2015, draait om verantwoording nemen voor jezelf én voor de ander. Er zijn echter grenzen aan wat mensen zelf, in en met hun omgeving kunnen oplossen. Uit de rapportages 'Weten is nog geen doen' van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en 'Sociaal domein op koers' van het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat de invulling van zelfredzaamheid niet alleen van inwoners zelf kan worden verwacht. Er mag ook een bijdrage van de sociale omgeving worden verwacht. Die bijdrage is zelfs noodzakelijk. De gemeente Almere en haar partners ondersteunen inwoners, waar nodig, om eigen krachtbronnen (opnieuw) aan te boren, zodat ze in staat te zijn (opnieuw) zichzelf en anderen te helpen.

Het beleid dat Almere voorstaat, is nadrukkelijker invulling geven aan de transformatiegedachte via vier begrippen: meer samenhang tussen zorgzaamheid, ondersteuning geven, zorgdragen voor en ondersteuning ontvangen. De coronaperiode liet nog eens duidelijk zien dat zorgzaamheid en ondersteuning geven een algemene levenshouding zijn. Hoewel noodzakelijke ondersteuning gedeeltelijk werd uitgesteld, lieten Almeerders ook zien veel voor elkaar te kunnen betekenen. Inwoners dragen daar zelf aan bij, hoewel niet altijd direct. Soms zorgen inwoners er ook voor dat er iets gedaan wordt aan een gesignaleerde vraag. Door te helpen de juiste ondersteuning te vinden of door het hele verhaal van een zorgvrager in kaart te brengen.

Of door te zorgen dat ondersteuning verder gaat dan wat binnen het eigen vermogen van een ondersteuner ligt of wat onmiddellijk oplosbaar is.

Als het gaat over 'de cliënt centraal' en 'eigen regie versterken', dan gaat het in de transformatiegedachte en de kanteling over een wederzijdse ondersteuningsrelatie. Natuurlijk gaat dit over hoe de gemeente en de aanbieder handelen ten opzichte van de cliënt, maar ook over de houding aan de kant van de ontvanger. Het gaat daarbij om ontvankelijkheid, doen wat (weer) in het eigen vermogen ligt, openstaan voor de ondersteuning en laten weten of de ondersteuning inderdaad wordt ervaren zoals bedoeld en aan de bel te trekken als het beter kan.

3. Het normenkader

3.1. WAT IS HET DOEL VAN HET NORMENKADER?

De overkoepelende doelstelling van het protocol is:

Het bieden van een helder en objectief normenkader dat de rechtszekerheid van inwoners vergroot en de individuele dienstverlening binnen de huishoudelijke hulp verbetert.

Bij het toepassen van het protocol staat een aantal uitgangspunten voorop:

1. De ondersteuningsvraag van de inwoner staat centraal. Het protocol houdt rekening met onder andere iemands gezondheids- en leefsituatie. De gemeente wil met het protocol maatwerk leveren en bijdragen aan de zelfredzaamheid van inwoners. Zij houden wel zoveel mogelijk de eigen regie en verantwoordelijkheid over hun huishouden.
2. Het protocol is een normenkader en daarmee een richtlijn. De gemeente en zorgaanbieders gebruiken het protocol dan ook om in overleg met de inwoner de juiste inzet van activiteiten te bepalen. Het protocol waarborgt de rechtszekerheid van inwoners bij een meningsverschil over in te zetten activiteiten.
3. We gaan uit van het principe 'zorgen dat' in plaats van 'zorgen voor'. Dit betekent dat we inwoners waar mogelijk stimuleren om zelf huishoudelijke activiteiten te blijven uitvoeren.
4. We gaan uit van de eigen mogelijkheden van inwoners. Huishoudelijke ondersteuning is er alleen als aanvulling op de eigen mogelijkheden en komt niet in de plaats van deze mogelijkheden. We kennen alleen huishoudelijke ondersteuning toe voor noodzakelijke activiteiten. Kan iemand bepaalde activiteiten zelf of met hulp van anderen nog uitvoeren, dan neemt de zorgaanbieder deze niet over.
5. Het protocol moet in de praktijk eenvoudig uitvoerbaar zijn, sluit aan bij het kwaliteitsmanifest van de Adviesraad Sociaal Domein en bij de onderliggende visie op de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in de gemeente Almere.

3.2. DE TOTSTANDKOMING VAN HET NORMENKADER

De Centrale Raad van Beroep heeft in mei 2016 uitspraken gedaan over de huishoudelijke ondersteuning. Bij de vaststelling van de inzet van huishoudelijke ondersteuning moet gebruik worden gemaakt van een norm die onafhankelijk en objectief is onderbouwd. Dit borgt de rechtszekerheid van de inwoner die ondersteuning nodig heeft.

Bureau KPMG/HHM heeft op verzoek van verschillende gemeenten een empirisch onderzoek uitgevoerd naar normtijden en de objectieve en onafhankelijke onderbouwing. Hieruit is een normenkader tot stand gekomen dat gemeenten kunnen gebruiken voor de inrichting van de huishoudelijke ondersteuning.

Gemeenten kunnen het normenkader gebruiken door het te verankeren in het beleid. De gemeente bepaalt uiteraard haar eigen beleid ten aanzien van de huishoudelijke ondersteuning voor haar inwoners. Dat doet zij op grond van de Wmo 2015. Het normenkader is gebaseerd op de algemene beleidsuitgangspunten die meerdere gemeenten toepassen. Als een gemeente hier substantieel van afwijkt, kan dat tot gevolg hebben dat het normenkader niet meer van toepassing is.

Het afstemmen van het normenkader op het Almeerse beleid is in verschillende bijeenkomsten gedaan in samenspraak met de Adviesraad Sociaal Domein, het Breed Overleg Plus, OCO Almere, zorgaanbieders en medewerkers van de gemeente Almere. Op deze manier is het normenkader op maat gemaakt voor Almere.

3.3. HOE WERKT HET NORMENKADER?

Bij de totstandkoming van het normenkader is uitgegaan van 'de gemiddelde cliëntsituatie' en de mogelijkheid tot meer of minder inzet, waardoor dit normenkader in elke gemeente en voor elke cliënt kan worden toegepast. Op basis van deze gemiddelde cliëntsituatie krijgen de normtijden een algemeen karakter en wordt voorkomen dat op alle mogelijk denkbare uitzonderingen apart beleid moet worden ontwikkeld.

De gemiddelde cliëntsituatie is als volgt omschreven. Niet iedere cliënt past in deze omschrijving van de gemiddelde cliëntsituatie. Voor cliënten waarbij de gemiddelde situatie niet van toepassing is, kunnen invloedsfactoren worden meegewogen. Deze staan in het normenkader als 'meer inzet' of 'minder inzet'. Daarmee wordt voor iedere cliënt maatwerk gerealiseerd.

Dit wordt verstaan onder een gemiddelde cliëntsituatie:

- Een huishouden met één of twee volwassenen zonder thuiswonende kinderen, wonend in een zelfstandige huisvestingssituatie, gelijkvloers of met een trap.
- Er zijn geen huisdieren aanwezig die extra inzet van ondersteuning vragen.
- De cliënt kan de woning dagelijks op orde houden (bijvoorbeeld aanrecht afnemen, algemeen opruimen) zodat deze gereed is voor de schoonmaak.
- De cliënt heeft geen mogelijkheden om zelf bij te dragen aan de activiteiten die moeten worden uitgevoerd.

- Er is geen ondersteuning vanuit mantelzorgers, het sociaal netwerk en vrijwilligers bij activiteiten die moeten worden uitgevoerd.
- Er zijn geen beperkingen of belemmeringen aan de orde bij de cliënt die maken dat de woning extra vervuult of dat de woning extra schoon moet zijn.
- De woning heeft geen uitzonderlijke inrichting en is niet extra bewerkelijk of extra omvangrijk.

De volgende invloedsfactoren kunnen maken dat meer of minder ondersteuningstijd nodig is:

- Kenmerken van de cliënt
- Kenmerken van het huishouden
- Kenmerken van de woning

Per resultaatgebied is uitgewerkt hoeveel professionele inzet nodig is voor de verschillende resultaten in de gemiddelde cliëntsituatie en wat het effect hierop is van verschillende factoren.

De normtijden zijn weergegeven als uren per jaar. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan de wettelijke plicht om tijdbesteding inzichtelijk te maken voor de cliënt en daarmee diens rechtspositie te bewaken. Maar tegelijk wordt flexibele toepassing naar individuele cliëntsituaties mogelijk, zodat er ruimte is voor het maatwerk dat van week tot week nodig is.

3.4. INTERPRETATIE VAN HET NORMENKADER

De werkwijze bij de interpretatie van het normenkader is als volgt: de Wmo-consulent stelt de indicatie voor de inzet van huishoudelijke ondersteuning aan de hand van het protocol. De vorm van de inzet is een ondersteuningsarrangement Wmo. De inwoner ontvangt hiervoor een beschikking.

De zorgaanbieder gaat in gesprek met de inwoners op basis van de indicatie en het normenkader. Samen benoemen ze de activiteiten die de inwoner zelf uitvoert en de werkzaamheden die de zorgaanbieder uitvoert om het huis schoon en leefbaar te houden. Door het in samenspraak toepassen van het normenkader krijgen de inwoner, de zorgaanbieder en de Wmo-consulent over de resultaatgebieden waarbij de cliënt ondersteuning nodig heeft. Zo nodig wordt 'meer inzet' opgeteld en 'minder inzet' afgetrokken.

Het normenkader wordt op de volgende manier geïnterpreteerd:

- De ondersteuningstijd zoals weergegeven bij de gemiddelde cliëntsituatie, betreft volledige professionele overname van alle activiteiten. Dit vormt de basis die voor de individuele cliënt op maat moet worden gemaakt.
- Het betreft een gemiddeld aantal uren per jaar.
- De professionele hulp verdeelt zelf de uit te voeren werkzaamheden en de beschikbaar gestelde gemiddelde uren in de tijd, uiteraard in overleg met de cliënt. Zo worden uiteindelijk alle activiteiten uit het ondersteuningsplan met de overeengekomen frequentie uitgevoerd (dus ook de activiteiten die niet elke week hoeven worden uitgevoerd).
- Het normenkader betreft de voor de hulp beschikbare totale tijd. Het betreft dus geen instructietijd voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten. In ieder huishouden, in iedere situatie, is sprake van net weer wat andere verdelingen van activiteiten en van de tijd die dit kost.
- In het normenkader is naast de directe tijd ook indirecte tijd opgenomen. Dit is tijd die nodig is voor binnenkomen, afspraken maken, interactie met de cliënt en bijvoorbeeld het pakken en opruimen van schoonmaakmiddelen. Deze indirecte tijd is even noodzakelijk als de directe tijd om de beoogde resultaten te behalen.

- De totale tijd die conform het normenkader beschikbaar wordt gesteld, zien wij als het jaarlijks aantal uren dat is te besteden aan het te bereiken resultaten. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat deze totaaltijd toereikend is om te doen wat nodig is in de gemiddelde cliëntsituatie. Voorwaarde hiervoor is dat goed onderzoek is gedaan naar de individuele situatie van de cliënt. Dit gebeurt tijdens het keukentafelgesprek.
- Met dit normenkader kan een verantwoord niveau van een schoon, opgeruimd en georganiseerd huishouden worden gerealiseerd. Aandachtspunt is dat persoonlijke opvattingen van cliënten of hulpen soms anders zijn dan waarop dit normenkader is gebaseerd. In deze is dan het normenkader leidend, omdat deze op basis van onderzoek bij en met vele cliënten en in afstemming met diverse deskundigen tot stand is gekomen.

Een overzicht van het normenkader, de resultaatgebieden en de activiteiten in uren en minuten inzet staan in bijlage 1 tot en met 5.

4. Toepassen van het normenkader in de Almeerse situatie

Dit hoofdstuk zoekt aansluiting bij het Almeerse beleid en geeft aan met welke elementen rekening moet worden gehouden bij het proces van indicatiestelling.

Bij het toepassen van het normenkader dienen de volgende elementen onderzocht te worden:

1. Het afwegingskader
2. Uitgangspunten voor huishoudelijke ondersteuning

4.1. HET AFWEGINGSKADER

Op het moment dat een inwoner zich meldt met een vraag naar huishoudelijke ondersteuning, dan voert het college een onderzoek uit als bedoeld in artikel 2.3.2, lid 1, van de Wmo 2015. Tijdens het onderzoek wordt samen met de inwoner zijn/haar vraag en situatie verkend. Hierbij komt aan de orde:

Kenmerken van de cliënt

Hierbij moeten onder andere de volgende elementen moeten worden onderzocht:

- Wat zijn de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt?
- Wat zijn de mogelijkheden van de cliënt om op eigen kracht of via gebruikelijke hulp de zorgvraag (gedeeltelijk) weg te nemen? Denk bijvoorbeeld aan de mogelijkheden van de cliënt om zich te bewegen, waaronder bukken en het heffen van de armen. Dit bepaalt mede welke bijdrage de cliënt zelf kan leveren aan het eigen huishouden.
- Hoe leerbaar is de cliënt en speelt er nog andere problematiek dan de vraag naar huishoudelijke ondersteuning?
- Kan de situatie van de cliënt nog verbeteren?

Mogelijkheden van mantelzorger(s) en het netwerk

- Kan mantelzorg of hulp van andere personen uit het sociaal netwerk de zorgvraag van de cliënt (gedeeltelijk of op termijn) wegnemen? Denk bijvoorbeeld aan samen boodschappen doen en het uitvoeren van de wasverzorging.
- Is er een mantelzorger in de situatie aanwezig die ondersteuning nodig heeft?
- Zijn er vrijwilligers die een structurele bijdrage kunnen leveren?

Mogelijkheden van het voorliggend veld

- Onder welke wet valt de ondersteuningsvraag van de cliënt? Valt dit onder de verantwoordelijkheid van de gemeente? De cliënt kan geen beroep doen op de gemeente als dezelfde ondersteuning kan worden geleverd vanuit een andere wet. Is het wenselijk om samenwerking te zoeken met andere partijen?
- Kan de ondersteuningsvraag (gedeeltelijk of op termijn) weggenomen worden via een voorliggende, algemene of algemeen gebruikelijke voorziening? Denk in ieder geval aan: kinderopvang, voor- en naschoolse opvang of een oppascentrale, maaltijddienst of boodschappendienst.

Maatwerkvoorziening

Is de ondersteuningsvraag met de voorgaande stappen nog niet voldoende weggenomen? Dan worden de mogelijkheden verkend om via een maatwerkvoorziening (tijdelijk) een oplossing te vinden voor de hulpvraag.

4.2. UITGANGSPUNTEN VOOR HUISHOUDELIJKE ONDERSTEUNING

Voor de huishoudelijke ondersteuning gelden de volgende uitgangspunten:

Basisuitgangspunten onderliggend aan toekenning

De volgende normen zijn onderliggend bij de toekenning van huishoudelijke ondersteuning:

- Huishoudelijke ondersteuning wordt alleen toegekend voor noodzakelijke activiteiten. Als de cliënt een deel van de activiteiten zelf kan uitvoeren, worden hiervoor geen voorziening getroffen.
- Er wordt in principe niet meer geïndiceerd dan nodig is om verantwoorde huishoudelijke ondersteuning te bieden in de essentiële woonfuncties van de aanvrager en de andere inwoners (partner/kinderen/andere huisgenoten).
- Alleen de ruimtes die door de bewoner(s) in gebruik zijn, worden schoongemaakt/ gehouden. Hieronder verstaan we limitatief de volgende ruimtes: sanitaire ruimte(s), keuken, woonkamer, de door de bewoner(s) gebruikte slaapkamer(s) en de hal/trap die toeleidt naar de genoemde ruimte.
- Bij uitzondering kan voor overige ruimtes en periodieke werkzaamheden (zoals het aan de binnenkant wassen van ramen) een lagere schoonmaakfrequentie worden geïndiceerd.

De leefeenheid is primair zelf verantwoordelijk

Huishoudelijke ondersteuning is er alleen als aanvulling op de eigen mogelijkheden en komt niet in de plaats van deze mogelijkheden. De eigen verantwoordelijkheid van de leefeenheid houdt ook in dat het huis zodanig is ingericht dat dit in redelijkheid schoongehouden kan worden en passend is bij de kenmerken van de cliënt.

Particuliere huishoudelijke ondersteuning kan voorliggend zijn

Als cliënten al langere tijd particuliere hulp hebben, en zij na het ontstaan van beperkingen huishoudelijke ondersteuning aanvragen, kan sprake zijn van (een van) de volgende situaties:

- De financiële situatie is gewijzigd: Wanneer er in de financiële situatie van de aanvrager iets veranderd is (bijvoorbeeld verlies van baan ten gevolge van een beperking) waardoor de aanwezige particuliere huishoudelijke ondersteuning niet gecontinueerd kan worden, kan aanspraak gemaakt worden op de voorziening huishoudelijke ondersteuning indien aanvrager niet zelfredzaam is.
- De zorgbehoefte is gewijzigd: als een cliënt al een particuliere hulp heeft, maar er meer hulp nodig is, dan dient de totale ondersteuningsbehoefte te worden bepaald conform de criteria in dit protocol. Hier wordt de particuliere hulp op in mindering gebracht die al in het huishouden aanwezig is. Voor het aantal overblijvende uren kan een positief advies voor huishoudelijke ondersteuning worden afgegeven. Als de particuliere hulp stopt om welke reden dan ook, en de hulpvraag blijft bestaan, kan er, als de aanvrager niet zelf particuliere huishoudelijke ondersteuning kan vinden, alsnog een beroep worden gedaan op de Wmo.

Stimuleren en motiveren

We gaan uit van het principe 'zorgen dat' in plaats van 'zorgen voor'. Dit betekent dat we, daar waar mogelijk, stimuleren dat de cliënt zelf huishoudelijke activiteiten blijft uitvoeren. Er wordt in de regel geen huishoudelijke ondersteuning toegekend als er naar de mening van een arts nog behandelmogelijkheden zijn voor bepaalde aandoeningen die de oorzaak vormen voor de uitvoering van de huishoudelijke taken. Ondersteuning kan in een dergelijke situatie

immers anti-revaliderend werken. Wel kan huishoudelijke ondersteuning naast een te volgen behandeling of revalidatie worden toegekend. Hierover is (met toestemming van de cliënt) afstemming met de behandelaar nodig. Een dergelijk indicatie(advies) heeft dan in principe een korte geldigheidsduur, afgeleid van de duur van het behandel- of revalidatietraject.

Technische hulpmiddelen en woonvoorzieningen

- Er wordt geen huishoudelijke ondersteuning toegekend als de problemen van de cliënt afdoende kunnen worden opgelost met technische hulpmiddelen of woonvoorzieningen (zoals een sokkel voor een wasmachine waardoor deze op een goede werkhoogte komt te staan).
- Hulpmiddelen kunnen bestaan uit algemeen gebruikelijke huishoudelijke apparatuur, zoals een wasmachine, droger of stofzuiger. Deze hulpmiddelen dienen uit oogpunt van verantwoorde werkomstandigheden ook voor een helpende aanwezig te zijn. Daarnaast kan gebruik worden gemaakt van al aanwezige hulpmiddelen, zoals een droogtrommel of een afwasmachine. Als dergelijke apparaten niet aanwezig zijn, maar wel een adequate oplossing zouden bieden voor het probleem, is de aanschaf van deze hulpmiddelen voorliggend op het inzetten van ondersteuning.

Criteria om in aanmerking te komen voor huishoudelijke ondersteuning

Een inwoner kan in aanmerking komen voor huishoudelijke ondersteuning als:

- er sprake is van beperkingen die (tijdelijk) geheel of gedeeltelijk het voeren van een huishouden belemmeren.
- uit onderzoek conform artikel 2.3.2 Wmo 2015 en conform het afwegingskader in paragraaf 4.1 is gebleken dat de inwoner aangewezen is op een maatwerkvoorziening in de vorm van ondersteuning bij het huishouden.

- de inwoner en/of een meerderjarige huisgeenoot niet zelf de regie heeft over het huishouden en/of deze regie niet kan uitvoeren, dan kan het nodig zijn om ondersteuning te leveren in de dagelijkse organisatie van het huishouden (eventueel naast het toekennen van huishoudelijke ondersteuning).

Inrichting van de woning

Een extreem bewerkelijke inrichting van de woning kan leiden tot de toekenning van extra huishoudelijke ondersteuning. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op extra veel beeldjes of fotolijstjes in de woonkamer of een groot aantal meubelstukken in de ruimte. Het gaat in dit geval om extreme situaties waarbij de inrichting aanzienlijke extra huishoudelijke ondersteuning vergt. De cliënt wordt dan geacht in eerste instantie zelf bij te dragen aan het efficiënt kunnen uitvoeren van de ondersteuningsactiviteiten, bijvoorbeeld door de inrichting aan te passen.

Tuinonderhoud

Tuinonderhoud wordt niet meegenomen bij het vaststellen van de huishoudelijke ondersteuning die noodzakelijk is (CRvB 22-02-2017, ECLI:NL:CRVB:2017:885). Huishoudelijke ondersteuning beperkt zich tot de binnenzijde van de wooneenheid.

Ramen wassen aan de buitenkant

Het aan de buitenkant wassen van ramen wordt niet meegenomen bij het vaststellen van de huishoudelijke ondersteuning die noodzakelijk is (CRvB, 29-03-2017, ECLI:NL:CRVB:2017:1302). Voor het aan de buitenkant wassen van de ramen is een adequaat alternatief beschikbaar in de vorm van een glazenwasser. Gezien de lage frequentie van het ramenwassen aan de buitenkant, in combinatie met de beperkte kosten voor het inzetten van een glazenwasser, geeft de Centrale Raad van Beroep aan dat deze kosten ook door inwoners met een minimuminkomen gedragen kunnen worden.

5. Invulling van het normenkader voor de Almeerse situatie

5.1. CONTEXT NORMENKADER

In het normenkader wordt per onderdeel de frequentie en/of de benodigde tijd genoemd die toegekend kan worden. Het gaat hierbij nadrukkelijk om een normenkader, met als doel om uniformiteit na te streven. Iedere individuele situatie wordt separaat onderzocht en als die situatie erom vraagt, dan wordt van het normenkader afgeweken. Het college kan afwijken met zowel op- als neerwaartse bijstellingen, bij de toekenning maar nadrukkelijk ook tussentijds. Dit kan alleen als gemotiveerd wordt aangegeven waarom de verhoging of verlaging mogelijk is op dat moment. Voor alles geldt dat als maatwerk vraagt om hiervan af te wijken, dit voorgaat op het normenkader.

5.2. GEMIDDELD HUISHOUDEN

Dit normenkader is van toepassing op een gemiddeld huishouden. Door uit te gaan van een gemiddelde situatie krijgen de normtijden een algemeen karakter en wordt voorkomen dat op alle mogelijk denkbare uitzonderingen apart beleid moet worden ontwikkeld. Voor de beschrijving van een gemiddelde situatie wordt verwezen naar paragraaf 3.3.

5.3. NIET-GEMIDDELD HUISHOUDEN

Een aantal factoren kan maken dat een situatie niet gemiddeld is, maar dat een andere inzet nodig is door een andere frequentie van activiteiten of een andere tijdbesteding.

Kenmerken van de inwoner

- **Mogelijkheden inwoner zelf**

De fysieke mogelijkheden van de cliënt om bij te dragen aan de uit te voeren activiteiten. Dit hangt af van het kunnen bewegen, lopen, bukken en omhoog reiken, het vol kunnen

houden van activiteiten, het kunnen overzien wat moet gebeuren en daadwerkelijk tot actie kunnen komen. Ook speelt hier de trainbaarheid en leerbaarheid van de cliënt mee.

- **Beperkingen en belemmeringen van de inwoner**

Beperkingen en belemmeringen van de inwoner die gevolgen hebben voor de benodigde inzet. Leidend is de hoeveelheid extra ondersteuning die nodig is, niet de problematiek als zodanig. Voorbeelden zijn Huntington, ALS, Parkinson, dementie, een visuele beperking, revalidatie, bedlegerigheid, psychische aandoeningen, verslaving/ alcoholisme e.d. Dit kan op twee manieren uitwerken:

- Het kan nodig zijn extra vaak schoon te maken of te wassen, doordat meer vervuiling optreedt. Bijvoorbeeld door (continu) rolstoelgebruik, ernstige incontinentie, overmatig zweten, (ernstige) tremoren, besmet wasgoed (bijvoorbeeld bij chemokuur of Norovirus).
- Het kan nodig zijn extra goed schoon te maken. Dit ter voorkoming van problemen bij de cliënt voortkomend uit bijvoorbeeld ernstige allergie, astma, longemfyseem of COPD.
- De door een inwoner ervaren beperkingen moeten zijn (of worden) vastgesteld en onderbouwd met een medisch rapport door een arts.

- **Ondersteuning vanuit mantelzorgers, netwerk en vrijwilligers**

De hoeveelheid ondersteuning die wordt geboden vanuit mantelzorgers, het netwerk van de cliënt en eventuele vrijwilligers, waardoor minder professionele inzet vanuit de gemeente noodzakelijk is omdat een deel activiteiten door niet-professionals wordt gedaan.

Kenmerken van het huishouden

- **Samenstelling van het huishouden**

Het gaat hier om het aantal personen en de leeftijden van de leden in het huishouden. Als sprake is van een huishouden van twee personen, is niet per se extra inzet nodig. Dit kan bijvoorbeeld wel het geval zijn als zij gescheiden slapen, waardoor een extra slaapkamer in gebruik is. Het kan ook betekenen dat er minder ondersteuning nodig is, omdat de partner een deel van de activiteiten uitvoert (gebruikelijke hulp). De aanwezigheid van een inwonend kind of kinderen kan leiden tot extra noodzaak van inzet van ondersteuning. Dit is mede afhankelijk van de leeftijd en leefstijl van de betreffende kinderen en van de bijdrage die zij leveren in de huishouding (leeftijdsafhankelijk). Als er kinderen zijn, zijn er vaak ook meer ruimtes in gebruik. Een kind kan eventueel naast de gebruikelijke hulp ook een bijdrage leveren in de vorm van mantelzorg en daarmee de benodigde extra inzet beperken of opheffen. Bij een kind kan ook sprake zijn van bijzonderheden (ziekte of beperking) die maken dat extra inzet van ondersteuning nodig is.

- **Huisdieren**

Door de aanwezigheid van één of meer huisdieren, kan door extra vervuiling meer inzet nodig zijn dan in de norm is opgenomen. Dit staat los van de verzorging van huisdieren. Een huisdier vraagt niet altijd extra benodigde inzet (goudvis in een kom, een niet verharende hond, etc.). Een huisdier heeft vaak ook een functie qua participatie en eenzaamheidsbestrijding. Met de cliënt moet in voorkomende gevallen overleg plaatsvinden over aantal of aard van de huisdieren en welke gevolgen hiervan wel of niet 'voor rekening' van de gemeente kunnen komen.

Kenmerken van de woning

- **Inrichting van de woning**

Extra inzet nodig door bijvoorbeeld veel beeldjes of fotolijstjes in de woonkamer of een groot aantal meubels in de ruimte. Het gaat in dit geval om extreme situaties, waarbij de inrichting een aanzienlijke extra ondersteuning vergt. Zie ook paragraaf 4.2 bij 'Inrichting van de woning' over wat hierin van een inwoner wordt verwacht.

- **Bewerkelijkheid van de woning**

Extra inzet nodig door bouwkundige en externe factoren. Bijvoorbeeld de ouderdom van het huis, de staat van onderhoud, de aard van de wand- of vloerafwerking, de aard van de deuren, schuine wanden, hoogte van de plafonds, tocht en stof, eventuele gangetjes en hoekjes. Ook hierin mag in eerste instantie een inspanning van de inwoner worden verwacht om extra inzet te voorkomen door aanpassing van de situatie (zoals achterstallig onderhouden laten uitvoeren).

- **Omvang van de woning**

Een grote woning kan, maar hoeft niet per se meer inzet te vragen. Een extra grote oppervlakte van de in gebruik zijnde ruimtes kan meer tijd vergen om bijvoorbeeld stof te zuigen. Het kan het stofzuigen ook gemakkelijker maken, omdat je overal omheen kunt werken. Een extra slaapkamer die daadwerkelijk in gebruik is als slaapkamer, vergt wel extra tijd.

5.4 UITGANGSPUNTEN INVULLING VAN DE RESULTAATGEBIEDEN

Voor de invulling van de resultaatgebieden wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

Resultaatgebied Schoon en leefbaar huis

Gekeken wordt welke huishoudelijke taken de inwoner zelf kan uitvoeren of kunnen worden aangeleerd. Afwassen is een onderdeel van het resultaatgebied Schoon en leefbaar huis. Als er een vaatwasser aanwezig is, wordt hier in de activiteitenplanning rekening mee gehouden.

Resultaatgebied Wasverzorging

- Almere kent (nog) geen algemene voorziening voor het resultaatgebied Wasverzorging.
- Als wasverzorging in de toekomst beschikbaar is als algemene voorziening of er een andere passende oplossing is, wordt dit niet geïndiceerd door het college, tenzij dit niet toereikend is (denk aan ernstige incontinentie).
- Bij de beoordeling van de noodzaak voor wasverzorging, wordt beoordeeld of er een algemene was- en strijkservice beschikbaar is, of de kosten van de was- en strijkservice door de inwoner financieel gedragen kunnen worden en of de voorziening voor de inwoner adequate compensatie biedt.
- Wordt wasverzorging geïndiceerd, dan wordt verkend welk aandeel van de inwoner en eventuele mantelzorgers verwacht mag worden in de was- en droogcyclus. Dit in verband met de praktische haalbaarheid voor wat betreft de aanwezigheid van de hulp in relatie tot de draaitijd van machines.
- Het strijken van kleding betreft alleen bovenkleding en alleen het aantal stuks dat redelijkerwijs verwacht mag worden en maatschappelijk aanvaardbaar is.

- Meerfactoren:
  - Aantal kinderen jonger dan 16 jaar: + 30 minuten per kind per week
  - Bedlegerige patiënten: + 30 minuten per week
  - Overmatige transpiratie, incontinentie, speekselverlies, etc.: + 30 min. per week

Resultaatgebied Boodschappen doen

- In beginsel wordt deze activiteit niet geïndiceerd, omdat hiervoor gebruik kan worden gemaakt van een boodschappendienst. Aan een boodschappendienst kunnen kosten verbonden zijn.
- Er wordt geen rekening gehouden met eigen voorkeuren van de inwoner (bijvoorbeeld voor speciaal voedsel dat beperkt verkrijgbaar is, zodat extra gereisd moet worden). Er wordt alleen rekening gehouden met extra inspanningen die geleverd moeten worden vanwege aantoonbare medische redenen.
- Voor alle geïndiceerde zorg geldt dat algemeen (gebruikelijke) voorzieningen voorliggend zijn. We noemen het hier echter nadrukkelijker, omdat de ervaring leert dat het in huis halen van boodschappen vaak voldoende gecompenseerd wordt via voorliggende voorzieningen. Inwoners kunnen gebruik maken van algemene voorzieningen zoals een boodschappenservice/bezorgservice of een organisatie als de VMCA, Humanitas of De Schoor die vrijwilligers of maatjes kunnen inzetten.
- Meerfactoren:
  - Als de leefeenheid bestaat uit meer dan 4 personen of er zijn kinderen aanwezig van jonger dan 12 jaar, dan kan er twee keer per week boodschappen geïndiceerd worden.
  - Als de afstand tot winkels groot is, kan er 30 minuten per week extra geïndiceerd worden.

Resultaatgebied Regie

In beginsel wordt deze activiteit niet geïndiceerd, omdat hiervoor gebruik kan worden gemaakt van mantelzorg en maatjesprojecten van bijvoorbeeld de VCMA, Humanitas en De Schoor.

Resultaatgebied Maaltijdverzorging

- Uitgangspunt is dat dit geen maatwerkvoorziening is bij de huishoudelijke ondersteuning. De inwoner kan gebruik maken van algemene voorzieningen, zoals magnetronmaaltijden, voorverpakte lunches en bezorgdiensten.
- Komt de algemeen gebruikelijke voorziening niet tegemoet aan de (medisch noodzakelijke) eisen die aan de maaltijd worden gesteld (bijvoorbeeld bij een dieet dat voorgeschreven is door een arts), dan kan de warme maaltijd wel geïndiceerd worden.
- Als er jonge kinderen (tot 12 jaar) woonachtig zijn in het huishouden, kan het bereiden van de warme maaltijd geïndiceerd worden.
- Uit jurisprudentie (Rechtbank 's Hertogenbosch 25-10-2012, nr. AWB 12/1795) blijkt dat twee broodmaaltijden en één warme maaltijd per dag adequaat kan worden geacht.

Resultaatgebied Kindzorg

Uitgangspunt is dat dit geen maatwerkvoorziening is bij de huishoudelijke ondersteuning. Ouders zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk, ook bij scheiding. Zij kijken zoveel mogelijk naar mogelijkheden van een crèche overdag, een gastouder of naschoolse opvang. Bij kinderen die zelf vanwege eigen aandoeningen extra hulp nodig hebben is de Jeugdwet voorliggend op extra begeleiding, verzorging etc.

Bijlage 1

NADERE TOELICHTING OP DE BEGRIPPEN

Huishoudelijke ondersteuning

Gemeenten zijn op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen die 'niet in staat zijn zelfstandig een gestructureerd huishouden te voeren' (artikel 1.1.1 Wmo 2015 en artikel 2.1.1 Wmo 2015). In de Wmo 2015 is geen concrete definitie gegeven van een gestructureerd huishouden. In dit protocol verstaan we er een schoon en leefbaar huis onder. Dit protocol voorziet in eenvoudige huishoudelijke (schoonmaak)werkzaamheden. Daarnaast is er sprake van ondersteuning in de vorm van regievoering over het huishouden. Van dit laatste is sprake als iemand geen of onvoldoende regie over het eigen huishouden kan voeren en er geen sociaal netwerk aanwezig is dat op adequate wijze regie kan voeren.

Schoon en leefbaar huis

Iedereen kan wonen in een huis dat schoon en leefbaar is. Schoon staat voor: basishygiëne, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen. Men moet gebruik kunnen maken van een schone woonkamer, als slaapvertrek in gebruik zijnde ruimtes, de keuken, sanitaire ruimtes en de daartoe leidende gang/trap. Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.

Sociaal netwerk

Een verzamelnaam voor een netwerk van betekenisvolle figuren (familie, vrienden en kennissen) dat functioneert als ondersteuningsbron voor het eigen welzijn en welbehagen en dat van de personen in het netwerk.

Mantelzorg

Mantelzorg is zorg en ondersteuning die mensen vrijwillig en onbetaald verlenen aan mensen met fysieke, verstandelijke of (sociaal)psychische beperkingen in hun familie, huishouden of anderszins sociale netwerk. Het gaat om hulp die

de gebruikelijke hulp overstijgt die in redelijkheid mag worden verwacht van partners, ouders, kinderen of andere huisgenoten.

Basisactiviteiten

Dit gaat om uitvoering van huishoudelijke werkzaamheden waarbij de inwoner zelf, of met behulp van het sociaal netwerk, de regie voert. De inwoner kan zelf (of met behulp van het sociaal netwerk) aangeven wat er moet gebeuren. Taken die onder deze vorm van huishoudelijke ondersteuning vallen zijn (voor zover nodig) afnemen nat en droog, stofzuigen en dweilen, gordijnen en binnenzijde ramen wassen, bed verschonen, keuken en sanitair schoonmaken, opruimen.

Indirecte tijd

Dit is de tijd die de ondersteuners per bezoek besteden aan aankomst en vertrek, administratie bij de cliënt, sociale interactie met de cliënt en het pakken en opruimen van schoonmaakspullen. Deze tijd maakt standaard onderdeel uit van de integrale normtijd bij het onderdeel schoon en leefbaar houden van het huis. Bij indirecte tijd gaat het om de tijd dat de hulp in de woning van de cliënt aanwezig is, het gaat dus niet om reistijd of niet-cliëntgebonden tijd.

Maaltijden

Het gaat om het klaarzetten van de broodmaaltijd(en) en het opwarmen van de warme maaltijd. Bij hoge uitzondering kan sprake zijn van het bereiden van de warme maaltijd. Het aansporen tot het nuttigen van een maaltijd valt niet onder de huishoudelijke ondersteuning, maar respectievelijk onder begeleiding (Wmo) en persoonlijke verzorging (Zorgverzekeringswet).

De was

Iedereen moet kunnen beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding en schoon en gedroogd textiel (handdoeken en beddengoed).

Ondersteuning bestaat uit wassen en strijken. Het strijken van kleding betreft alleen bovenkleding en alleen het aantal stuks dat redelijkerwijs verwacht mag worden en maatschappelijk aanvaardbaar is.

Boodschappen

Dit heeft betrekking op boodschappen die nodig zijn voor de dagelijkse levensbehoeften. Hieronder vallen levensmiddelen, toiletartikelen en schoonmaakmiddelen.

Verzorging kinderen

Het gaat om verzorging van gezonde kinderen die tot het huishouden behoren. Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor de zorg voor kinderen. Zijn ouders hier niet volledig toe in staat, dan kan de gemeente tijdelijke ondersteuning (niet: volledige overname) bieden totdat een andere oplossing gevonden is. Het gaat om dagelijkse, gebruikelijke hulp voor gezonde kinderen in geval van ontwrichting of calamiteiten. Het betreft activiteiten als wassen en aankleden, hulp bij eten en/of drinken, een maaltijd voorbereiden en toezicht houden. Ook problemen op het gebied van mobiliteit, zoals het begeleiden van kinderen naar school, vallen hieronder.

Hierbij wordt altijd uitgegaan van het waar mogelijk combineren van activiteiten. Dit betekent dat als een activiteit plaatsvindt voor meerdere personen en dit te combineren valt (bijvoorbeeld maaltijden bereiden, kinderen naar bed of school brengen), het aantal minuten eenmaal telt en niet per persoon.

Dagelijkse organisatie huishouden (regievoering)

Dit gaat om de uitvoering van huishoudelijke werkzaamheden waarbij de inwoner niet (of onvoldoende) zelf de regie voert en er geen sociaal netwerk aanwezig is dat op adequate

wijze regie kan voeren. Met adequaat wordt hier bedoeld dat de huishoudelijke ondersteuning voldoende aangestuurd wordt om de noodzakelijke werkzaamheden te verrichten. De inwoner is niet in staat om aan te geven wat er moet gebeuren door bijvoorbeeld psychische klachten, een psychiatrische aandoening (waaronder psycho-geriatriesch, dementie) en/of psychosociale problematiek en/of een visuele handicap of een verstandelijke beperking. Er kan dan (dagelijkse) organisatie van het huishouden ingezet worden. Hierbij gaat het om de organisatie van huishoudelijke activiteiten (bepalen wat wanneer moet gebeuren) en het plannen en beheren van middelen (zorgen dat schoonmaakmiddelen op voorraad zijn).

Advies, instructie en voorlichting, gericht op het huishouden

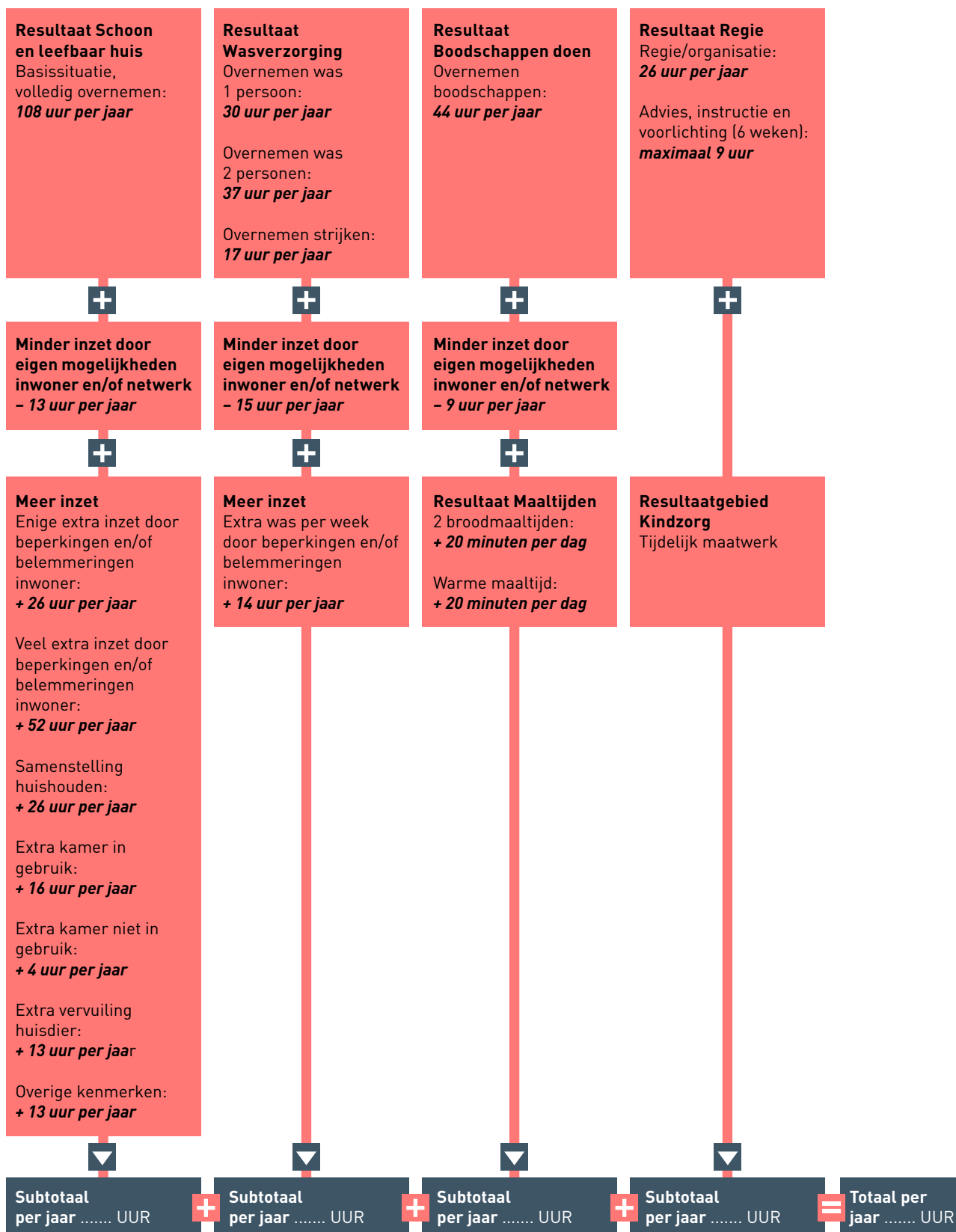
Het gaat om het aanleren van activiteiten in relatie tot het huishouden. Er valt onderscheid te maken tussen tijdelijk aanleren en structureel adviseren:

- **Tijdelijk aanleren van activiteiten**
Dit betreft cliënten die leerbaar zijn, bijvoorbeeld mensen met een (recente) lichamelijke beperking of mensen die de activiteiten nooit hebben aangeleerd maar deze moeten gaan uitvoeren door het wegvallen van een partner of gezinslid.
- **Structureel adviseren en instrueren**
Dit betreft cliënten die beperkter leerbaar zijn, bijvoorbeeld vanwege psychiatrisch of cognitieve problemen als dementie, niet-aangeboren hersenletsel of een licht verstandelijke beperking. Dit ligt op het snijvlak van huishoudelijke ondersteuning en individuele begeleiding.

Bijlage 2

OVERZICHT METHODIEK NORMENKADER

Bijlage 3

OVERZICHT ACTIVITEITEN NORMENKADER

Schoon en leefbaar huis	Woonkamer	Slaapkamer(s)	Keuken	Badkamer en toilet	Hal
Afnemen nat en droog	<ul style="list-style-type: none"> • Stof afnemen laag, midden, hoog, inclusief tastvlakken en luchtfilter • Deuren/ deurposten nat afdoen, inclusief deurlichten • Zitmeubels droog/nat afnemen • Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> • Stof afnemen laag, midden, hoog, inclusief tastvlakken en luchtfilter • Deuren/ deurposten nat afdoen, inclusief deurlichten • Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> • Deuren/ deurposten nat afdoen, inclusief deurlichten • Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> • Deuren/ deurposten nat afdoen, inclusief deurlichten • Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> • Stof afnemen laag, midden, hoog, inclusief tastvlakken en luchtfilter • Deuren/ deurposten nat afdoen, inclusief deurlichten • Radiatoren reinigen
Stofzuigen en dweilen	<ul style="list-style-type: none"> • Stofzuigen • Dweilen 	<ul style="list-style-type: none"> • Stofzuigen • Dweilen 	<ul style="list-style-type: none"> • Stofzuigen • Dweilen 	-	<ul style="list-style-type: none"> • Stofzuigen • Dweilen • Trap stofzuigen (binnen)
Ramen en gordijnen	<ul style="list-style-type: none"> • Gordijnen wassen • Lamellen/ luxaflex reinigen • Ramen wassen (binnenzijde) 	<ul style="list-style-type: none"> • Gordijnen wassen • Lamellen/ luxaflex reinigen • Ramen wassen (binnenzijde) 	<ul style="list-style-type: none"> • Gordijnen wassen • Lamellen/ luxaflex reinigen • Ramen wassen (binnenzijde) 	<ul style="list-style-type: none"> • Gordijnen wassen • Lamellen/ luxaflex reinigen • Ramen wassen (binnenzijde) 	-
Bed verschonen	-	<ul style="list-style-type: none"> • Bed verschonen • Matras draaien 	-	-	-
Keuken schoonmaken	-	-	<ul style="list-style-type: none"> • Keukenblok en -apparatuur (buitenzijde) • Afval opruimen • Keukenkastjes (binnenzijde) • Keukenkastjes (bovenkant) • Koelkast (binnenzijde) • Oven/ magnetron • Vriezer los ontdooid (binnenzijde) • Afzuigkap (binnenzijde) • Tegelwand (los van keukenblok) 	-	-
Sanitair schoonmaken	-	-	-	<ul style="list-style-type: none"> • Badkamer schoonmaken (inclusief stofzuigen en dweilen) • Toilet schoonmaken • Tegelwand badkamer afnemen 	-
Opruimen	<ul style="list-style-type: none"> • Opruimen 	<ul style="list-style-type: none"> • Opruimen 	-	-	-

Bijlage 4

FREQUENTIES BASIS EN INCIDENTEEL

Basisactiviteit

Ruimte	Basisactiviteit	Frequentie
Woonkamer	Stof afnemen hoog inclusief tastvlakken en luchtfilters	1 x per 2 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
Slaapkamer(s)	Stof afnemen hoog inclusief tastvlakken en luchtfilters	1 x per 6 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per 2 weken
	Bed verschoneren of opmaken	1 x per 2 weken
Keuken	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
	Keukenblok (buitenzijde) inclusief tegelwand, kookplaat, spoelbak, koelkast, eventuele tafel	1 x per week
	Keukenapparatuur (buitenzijde)	1 x per week
	Afval opruimen	1 x per week
	Afwassen/vaatwasser in- en uitruimen	1 x per week
Sanitair	Badkamer schoonmaken inclusief stofzuigen en dweilen	1 x per week
	Toilet schoonmaken	1 x per week
Hal	Stof afnemen hoog inclusief tastvlakken en luchtfilters	1 x per week
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Trap stofzuigen (binnen)	1 x per week
	Dweilen	1 x per week

Incidentele activiteit

Ruimte	Incidentele activiteit	Frequentie
Woonkamer	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen inclusief deurlichten	2 x per jaar
	Zitmeubels droog/nat afnemen	1 x per 8 weken
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
Slaapkamer(s)	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen inclusief deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Matras draaien	2 x per jaar
Keuken	Gordijnen wassen	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen inclusief deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	3 x per jaar
	Keukenkastjes (binnenzijde)	2 x per jaar
	Koelkast (binnenzijde)	3 x per jaar
	Oven/magnetron (grondig schoonmaken)	4 x per jaar
	Vriezer los ontdooit (binnenzijde)	1 x per jaar
	Afzuigkap (binnenzijde) vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Afzuigkap (binnenzijde) niet vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Bovenkant keukenkastjes	1 x per 6 weken
Tegelwand (los van keukenblok)	2 x per jaar	
Sanitair	Deuren/deurposten nat afdoen inclusief deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Tegelwand badkamer afnemen	4 x per jaar
	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
Hal	Deuren/deurposten nat afdoen inclusief deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar

Bijlage 5

TOEPASSING NORMENKADER

Resultaat Schoon en leefbaar huis

Ruimte	Activiteit	Frequentie basis-pakket	Door inwoner	Door zorgaanbieder	Frequentie	Norm in minuten per keer	Uren per jaar	Uren per ruimte per jaar
Woonkamer	Stof afnemen hoog	26			1 x per 2 weken	3,7	1,6	28,8
	Stof afnemen midden	52			1 x per week	8,2	7,1	
	Stof afnemen laag	52			1 x per week	4,3	3,7	
	Opruimen	52			1 x per week	4,1	3,6	
	Stofzuigen	52			1 x per week	8,5	7,4	
	Dweilen	52			1 x per week	6,3	5,5	
Slaap-kamer(s)	Stof afnemen hoog	9			1 x per 6 weken	2,2	0,3	16,8
	Stof afnemen midden	52			1 x per week	3,9	3,4	
	Stof afnemen laag	52			1 x per week	2,4	2,1	
	Opruimen	52			1 x per week	2,1	1,8	
	Stofzuigen	52			1 x per week	4,6	4,0	
	Dweilen	26			1 x per 2 weken	3,6	1,6	
	Bed verschonen/ opmaken	26			1 x per 2 weken	8,3	3,6	
Keuken	Stofzuigen	52			1 x per week	3,1	2,7	20,5
	Dweilen	52			1 x per week	3,1	2,7	
	Keukenblok (buiten-zijde) inclusief tegelwand, kookplaat, spoelbak, koelkast, eventuele tafel	52			1 x per week	9,7	8,4	
	Keukenapparatuur (buitenzijde)	52			1 x per week	3,0	2,6	
	Afval opruimen	52			1 x per week	4,7	4,1	
Sanitair	Badkamer schoonmaken	52			1 x per week	11,7	10,1	15,5
	Toilet schoonmaken	52			1 x per week	6,2	5,4	
Hal	Stof afnemen hoog	52			1 x per week	2,0	1,7	8,2
	Stof afnemen midden	52			1 x per week	2,3	2,0	
	Stof afnemen laag	52			1 x per week	1,3	1,1	
	Stofzuigen	26			1 x per week	3,0	1,3	
	Dweilen	52			1 x per week	2,4	2,1	
Algemeen	Indirecte tijd	52			1 x per week	21,92	19,0	19,0
TOTAAL	-	-	-	-	-	-	-	108,8

Resultaat Wasverzorging

Activiteit	Activiteit	Frequentie basis-pakket	Door inwoner	Door zorgaanbieder	Frequentie	Norm in minuten per keer	Uren per jaar	Uren per jaar totaal
Wasverzorging	Wasverzorging gemiddeld	52			1 x per week	25,4	19,0	19,0

Resultaat Boodschappen doen

Activiteit	Activiteit	Frequentie basis-pakket	Door inwoner	Door zorgaanbieder	Frequentie	Norm in minuten per keer	Uren per jaar	Uren per jaar totaal
Boodschappen	Overnemen boodschappen	N.v.t.			44 uur per jaar	N.v.t.	0,0	0,0

Resultaat Regie

Activiteit	Activiteit	Frequentie basis-pakket	Door inwoner	Door zorgaanbieder	Frequentie	Norm in minuten per keer	Uren per jaar	Uren per jaar totaal
Regie	Regie/organisatie	N.v.t.			26 uur per jaar	N.v.t.	0,0	0,0
	Advies, instructie en voorlichting (6 weken)	N.v.t.			9 uur per jaar	N.v.t.	0,0	0,0

Resultaat Maaltijden

Activiteit	Activiteit	Frequentie basis-pakket	Door inwoner	Door zorgaanbieder	Frequentie	Norm in minuten per keer	Uren per jaar	Uren per jaar totaal
Maaltijden	2 broodmaaltijden	N.v.t.			N.v.t.	20	0,0	0,0

Resultaat Kindzorg

Activiteit	Activiteit	Frequentie basis-pakket	Door inwoner	Door zorgaanbieder	Frequentie	Norm in minuten per keer	Uren per jaar	Uren per jaar totaal
Kindzorg	Maatwerk	N.v.t.			N.v.t.	N.v.t.	0,0	0,0

Totaal uren

	Uren totaal
Totaal uren per jaar (gemiddeld)	127,8
Totaal uren per week (gemiddeld)	2,46
Totaal minuten per week (gemiddeld)	147,4